

Др Јоан Коман:

Значај хришћанског пријатељства

Једна од великих и чистих радости хришћанског живота јесте пријатељство. Али је пријатељство и нешто више од радости. Оно је богатство душе, улепшано светлошћу, радошћу и блаженством. Колико ли је њих данас жељно топлине и нежности пријатељства? На колико ли је страна на књигама, рукописима, документима, на колико ли различитих типова споменика, кипова, слика или фотографија има забележених успомена пријатељства? Та ове белешке укоравају времена и догађаје кроз светло вечне вредности хришћанског пријатељства. Но многи су људи многих времена дали суд о вредности обичног пријатељства. Стари му људи посвећују храмове, споменике, расправе, дијалоге, поезију, часове у школским програмима, те перипатетичне дискусије, те академске, па скупоцене и разноврсне. Имена појединих људи су доспела, да буду уписана у историју светске културе, јер писаху златне странице о врлинама пријатељства. То су имена Хомера, Платона, Аристотела, Цицерона, Плутарха и др. Сви су стари људи у пријатељству гледали једно „разумевање пуно добре воље и љубави за све послове Божанске и за све послове човечности” (Цицерон).

Али хришћанство је дало пријатељству неограничену вредност, где оно иде до највећег пожртвовања. Такво је пријатељство донео, проповедао и практично спровео Наш Спаситељ Господ Исус Христос у времену свог земаљског живота. Христово је пријатељство љубав Христова, праведна, без примеса, љубав тотална. Он лечи болесне, храни гладне, васкрсава мртве, помаже невољнима, не тражећи ништа у замену. Оваквим су пријатељством били надахнути и кренули Његовом стазом многи хришћани, верујући чврсто, у лековиту снагу Нашег Спаситеља, „јер су неизмерно волели болесног.”

Какво дивно пријатељство показује Спаситељ према Св. Ап. Јовану, те према Св. Ап. Петру, кога је поздравио и коме је опростио и после његовог трократног одрицања. А какво ли је тек пријатељство показао према своме непријатељу Савлу, начинивши од њега великог пријатеља Апостола Павла, начинивши од њега „сасуд изабрани” за Своју Науку. А потом према свима Ученицима, које спасава од морске буре, а и према свима људима, ради којих је и дошао на овај

С румунског превео *Иван Петровић*.

свет и ради којих и полаже свој живот на Крсту. Али Он кроз ово пријатељство објављује, да истинито пријатељство тражи љубав овенчану жртвом: „Јер нема веће љубави од оне, да неко положи душу своју за пријатеље своје” (Јн. 15,13).

Св. Апостоли и Св. Оци су посејали семе неисказаног пријатељства наслеђеног и показаног на примеру Спаситељевом. Не може се речима исказати нити словима исписати, колико је семена овог пријатељства бачено на душе милиона себичњака првих хришћанских векова. Ми и данас са узбуђењем читамо о самилости себичњака Онисима, у стиховима Св. Ап. Павла. Св. Црква је накићена мноштвом пријатеља, који кроз векове сијају као бисер велике вредности на Њезиним грудима, као што су: Св. Игнатије и Поликарп, учени Климент и Ориген, Кипријан и Понтије, ерудите Евсевије и Памфило, Св. Атанасије и Антоније, Св. Василије Велики и Григорије Назијанзин, итд. итд.

Пријатељство је у хришћанству процветало као ружа благодати, смерности, добротинства и љубави. Оно је непходна атмосфера хришћанског живота. Св. Јован Златоусти има узвишено мишљење о пријатељству: „Пријатељ је пожељнији од овоземаљског живота. Многи су се људи, после смрти својих пријатеља, молили Богу, да више не живе. И заиста, пријатељ је вољенији од саме светлости. За нас је боље да се и сунце угаси, него да останемо без пријатеља”.

Пријатељство заузима безброј страница у светим књигама, почев са Св. Писмом, пролазећи кроз Св. Предање и до данас.

У XII веку Теодор Теодром посвећује читаву поезију од пет стотина песама пријатељству... Техника, наука, конгреси разних типова, на разним странама света су остварења великог пријатељства.

И баш зато, у овој нервозној, несигурној светској ситуацији пријатељство би могло да одигра значајну улогу на остварењу мира у свету. Историја нам јасно сведочи, да је пријатељство моћни фактор човечности, који ствара слогу међу људима.

Зато Спаситељ упућује својим ученицима ове речи: „Од сада вас нећу више називати слугама, јер слуга не зна шта ради његов Господар. Него вас називам својим пријатељима, јер све што сам чуо од Оца Свога показао сам вама” (Јн. 15,15).

Пријатељство је снажно морално оружје против ратова, јер оно разара непријатељства, оно обара самовољу, оно руши лакомост и друге пороке. Пријатељство је брана, заштита, радост. Оно је поштење и нада наша, објашњава Св. Јован Златоусти. „Пријатељ, који верује, јесте наша јака заштита. И онај, који је пронашао таквог пријатеља, он је пронашао једну ризницу” (Сирах. 6,14).

Summary

Dr. Joan Coman

THE SIGNIFICANCE OF CHRISTIAN FRIENDSHIP

In the New Testament the love of God is intimately manifested as friendship towards men. In the Old Testament it was stressed on the „servants” or „slaves” of God, whereas in the New Testament man has been promoted to be a friend of God.